

denne fordrer imidlertid en stor Omsigt i Affattelsen, hvis man ikke vil komme til temmelig urimelige Resultater. Jeg skal tillade mig, efter hvad et æret Medlem har gjort mig opmærksom paa, at fremhæve overfor det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds, at der er een Ting, som han dog vistnok ikke har villet forhindre, nemlig at der spændes Heste for Vognen om Søndagen for at kjøre til Kirke, et Arbejde, som kunde være tvivlsomt efter dette Vædringsforslag, idet denne Handling vistnok ikke kan gaa med ind under Begrebet nødvendig Husgjerning. Naar det ærede Medlem en Søndag befaler sin Karl at spænde for Vognen for at kjøre til Kirke, visiterer han, at Karlen svarer, at dette ikke hører med til nødvendig Husgjerning, og at han derfor ikke vil indlade sig derpaa. Et æret Medlem her tæt ved (København) siger, at det at kjøre til Kirke under alle Omstændigheder ikke kan kaldes Husgjerning selv om man kunde henregne det at spænde Hestene for Vognen for Husgjerning, saa at man ser, at den omtalte Bestemmelse indeholder adskillige Banstikigheder. — Forslaget under Nr. 4 er allerede blevet belyst og fraaraadet af forskjellige ærede Talere, men jeg skal dog tillade mig at fremhæve endnu et enkelt Punkt, som taler imod deis Bedtagelse. Det vil i mange Tilfælde fremkalde stor Uklarhed med Hensyn til Paragrafens Anvendelse, hvis Vædringsforslaget bliver vedtaget. Det vil være ærede Medlemmer bekendt, at f. Ex. her i København er der mange Tilfælde, hvor Butikerne ikke have Afgang fra selve Gaden, men hvor Bedkommende har sin Butiksdør i en Port, der er aaben ud til Gaden. Nu staar der her i Lovforslaget, at de Handlendes Butiker skulle holdes lukkede til Gaden; men hvorledes vil man være stillet ligesoverfor de Butiker, der ikke have en Dør eller en Port ud til selve Gaden, men hvortil man kommer gjennem en Port, der er aaben? Jeg tror ikke, at Politimesteren er berettiget til at forordre en saadan Butiksdør holdt lukket, thi den gaar ikke ud til Gaden. Altsaa, Følgen er den, at den Slags Butiker kunne holdes aabne om Søndagen aldeles paa samme Maade som paa enhver af de andre Dage, medens derimod de Butiker, der kun have en Afgang lige fra Gaden, maa holdes lukkede, og naar disse ingen Bagdør have, saa ere de Handlende aldeles affaarne fra at holde aabent. Men overhovedet, naar man er stemt for den Tante, at der ikke maa foregaa Butikshandel om Søndagen, saa er det ikke saameget, fordi man finder, at det gjør Forstyrrelse paa Gaden, at Butikerne ere aabne; det er vistnok et andet Princip, der ligger til Grund, nemlig det, at Søndagens Fred og Ro medfører, at den ordinære Handel og Wandel fra Butikerne ikke maa foregaa. Jeg indrømmer, at det er meget vanskeligt at bringe denne Bestemmelse i fuld Overensstemmelse med det Princip, som ellers gaar igjennem Loven; men det vil

som allerede bemærket fra forskjellige Taleres Side, være meget vanskeligt at tilbageføre de forskjellige Bestemmelser, der findes i Lovforslaget, saaledes som det nu foreligger og vil komme til at foreligge, naar vi blive færdige med Afstemningen, til et enkelt fælles Princip. Jeg tror, at man kan sige, at der er et Princip for hver Paragraf; men dette vil jeg ikke fremhæve som nogen Mangel ved Loven i og for sig, thi den Slags Love høre til dem, ved hvilke man maa rette sig efter, hvad der maa siges hos Befolkningen at være en Yølelse af det Passende og Sammelige, et almindeligt Folkesyn om, hvorledes Helligdagens Fred skal overholdes. — Jeg skal ikke komme nærmere ind paa Spørgsmaalet om det Cirkulære, som den ærede Ordfører oplæste, men jeg kan ikke negte, at det forundrede mig meget at høre, at det ærede Medlem betragtede disse Ord: „socialistiske og deslige Møder“ som et Udtryk, der let kunde misforstås, saaledes at det ogsaa skulde kunne indeholde en Opfordring til at forbyde Møder, der blive afholdte af det ærede Medlem og hans Venner. Det forekommer mig ikke, at dennes Misforståelse ligger meget nær.

Justitsministeren (Nellemann): Med Hensyn til det Spørgsmaal, der blev berørt af den ærede sidste Taler angaaende Forstaaelsen af det meget omtalte Cirkulære, vil jeg blot tillade mig den Bemærkning, at det for mig ikke har været tvivlsomt, at der ved disse Udtryk: „socialistiske eller deslige Møder“ kun har været tænkt paa socialistiske Møder og Møder med en lignende Tendens, men at der navnlig aldeles ikke har været tænkt paa det, som man ellers pleier at kalde politiske Valgmøder og deslige. Jeg veed ikke, om Cirkulæret er blevet misforstået af en og anden Politimester, saaledes at Møder af den sidste Art ere blevene forbudte i Genhold dertil; det kan gjerne være, at det er slet, men det er ikke slet ofte, i det Mindste veed jeg, at i alle de Tilfælde, der ere indtraadte i min Tid, er Cirkulæret ikke blevet forstaaet saaledes. Der er ikke sjældent indkommet Indberetninger om Anvendelsen af dette Forbud saavel som ogsaa endnu oftere Indberetning om, at man ikke har fundet Anledning til at anvende det, og det Sidste har i Almindelighed været støttet derpaa, at, da det omjurgte Møde var et, som en Rigsdagsmand holdt for sine Velgere eller Eignende, faldt det formentlig ikke ind under Udtrykket „socialistiske eller deslige“, og paa Grund deraf har man ikke fundet sig foranlediget til at foretage Noget deri. En saadan Opfattelse af Cirkulæret er ogsaa altid ved forekommende Leilighed bleven godkendt af Justitsministeren. Det er muligt, at der i Begyndelsen kan have været enkelte Tilfælde, hvor Cirkulæret er blevet misforstået og er blevet bragt til Anvendelse paa en Maade, som ikke antages at have været tilstøttet, men jeg